

УДК 338.488.

Степанчук Д.В.¹, Полотай Б.Я.²

¹ студ. гр. 22-1411-001, Львівський торговельно-економічний університет,
м. Львів

² старший викладач, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Ресторанне господарство є важливою складовою індустрії гостинності, яка не лише забезпечує населення якісним харчуванням, але й формує імідж держави, сприяє розвитку туризму та створює робочі місця. Проте сучасний етап розвитку ресторанного бізнесу супроводжується низкою проблем, що стримують його ефективне функціонування та конкурентоспроможність на внутрішньому й міжнародному ринках.

На сьогоднішній день ресторанне господарство України, попри триваючу війну, продовжує демонструвати стійкість, адаптивність та здатність розвиватися в умовах надзвичайно складного середовища. За три роки повномасштабного вторгнення галузь зазнала глибоких трансформацій, змінивши не лише формат і підходи до роботи, але й свою роль у соціально-економічному житті країни. Станом на сьогодні ресторанний бізнес уже не перебуває у стані шоку, як у перші місяці війни, а функціонує в умовах нової реальності, яка визначається стабілізацією роботи в більшості регіонів, підвищенням рівня адаптації до воєнних ризиків та активним впровадженням інноваційних рішень. Однією з ключових особливостей є чіткий поділ ринку на два сегменти: заклади, що працюють у відносно безпечних регіонах і поступово розширюють діяльність, та ресторани у прифронтових областях, які діють в умовах підвищених ризиків і постійно змінюваних обставин. У прифронтових зонах ресторанне господарство значною мірою виконує соціальну функцію – забезпечує харчування військових, волонтерів, внутрішньо переміщених осіб та місцевого населення, часто співпрацюючи з благодійними фондами та органами влади.

Одним із головних напрямів розвитку ресторанного господарства є локалізація та співпраця з вітчизняними постачальниками. Через ускладнення імпорتنих поставок ресторани дедалі активніше працюють із місцевими фермерами та виробниками продуктів, що не лише знижує витрати, а й сприяє розвитку регіональної економіки. Такий підхід відповідає глобальним трендам сталого розвитку та популяризації локальної кухні.

Важливим чинником подальшого зростання є інноваційність та гнучкість бізнес-моделей. Українські ресторатори активно впроваджують сучасні формати – «to go», «delivery», фудтраки, міні-ресторани з демократичними цінами, кав'ярні-кондитерські тощо. Значна увага приділяється розвитку франшиз та мережеских проєктів, які дозволяють масштабувати бізнес і зменшувати ризики.

Суттєвий вплив на перспективи розвитку має цифровізація ресторанної сфери. Використання CRM-систем, онлайн-букінгу, електронних меню,

мобільних додатків для замовлення та оплати сприяє підвищенню якості обслуговування, ефективному управлінню ресурсами та кращій комунікації з клієнтами. У сучасних умовах саме цифрові технології стають одним із ключових інструментів конкурентної переваги.

Не менш важливим аспектом є підвищення якості сервісу та професійної підготовки персоналу. Сучасний споживач цінує не лише смак страв, а й атмосферу, комфорт, дизайн інтер'єру та рівень обслуговування. Тому інвестиції у навчання працівників, розвиток корпоративної культури та створення унікального іміджу закладу стають запорукою успіху на ринку.

Великий потенціал має розвиток гастрономічного туризму. Україна поступово формує власну кулінарну ідентичність, де поєднуються традиційні рецепти та сучасні технології приготування. Ресторани, що пропагують автентичну українську кухню, можуть стати важливими елементами туристичних маршрутів і сприяти залученню іноземних відвідувачів.

Окремо слід відзначити необхідність зміцнення стійкості ресторанного бізнесу до кризових ситуацій. Пандемія, війна, економічна нестабільність показали, що заклади повинні бути гнучкими та мати резервні стратегії – альтернативні джерела постачання, адаптивне меню, мобільні точки продажу та розвинену систему доставки.

Додаткові перспективи пов'язані з державною підтримкою галузі, зокрема через спрощення дозвільних процедур, податкові пільги, грантові програми для малого та середнього бізнесу. Такі ініціативи стимулюють появу нових підприємств, сприяють модернізації існуючих закладів і підвищують рівень конкурентоспроможності українських ресторанів на європейському ринку.

Отже, перспективи розвитку ресторанного господарства в Україні базуються на поєднанні традицій та інновацій, активному використанні локальних ресурсів, цифрових технологій, покращенні якості обслуговування й підвищенні стійкості бізнесу до викликів часу. Збереження орієнтації на українського споживача, популяризація національної кухні та інтеграція у

світові гастрономічні тенденції створюють передумови для сталого розвитку галузі та її вагомого внеску в економічне відновлення країни.

Список використаних джерел:

1. Полотай Б. Я., Жмур-Клименко Б.В. (2022) Ресторанний бізнес під час війни. *Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі*, (7), С. 37-42.